

Remissvar - promemorian Skyddet genom nationell fridlysning anpassas till arternas skyddsbehov och andra angelägna intressen, KN2025/01529

Tierps kommun har beretts tillfälle att lämna synpunkter på förslag till förändringar i de nationella fridlysningsbestämmelserna.

Kommunen vill framföra att det är positivt att regelverket kring artskydd ses över, att det finns ett stort behov av flexibilitet och att det är bra att det införs en regelbunden översyn av artlistorna.

Kommunen ser dock också risker med de föreslagna ändringarna. Det är bara de mest akut hotade arterna, som löper mycket hög respektive extremt hög risk att dö ut i vilt tillstånd, som ges skydd. Övriga hotade och ovanliga arter omfattas av mycket generösa undantag, utan krav på kompensation eller försiktighetsmått.

Om dessa generösa undantag ska kvarstå i lagstiftningen så måste de förenas med krav att verksamhetsutövaren ska säkerställa den lokala populationens fortlevande genom kompensationsåtgärder och vidtagna försiktighetsmått för att minimera påverkan. Som en enklare samrådsprövning, men att det ska vara enkelt att få detta godkännande om man planerar att vidta acceptabla åtgärder för att säkerställa dessa fridlysta arter av de lägre hotkategorierna.

Kommunen anser att möjligheterna att bevilja dispens bör utökas än mer än vad som föreslås i promemorian. Det bör bli enklare att få dispens, men verksamhetsutövaren behöver kunna visa hur kompensationsåtgärder kan säkerställa och förbättra artens bevarande i området. Denna förändring skulle göra artskyddet flexibelt och mindre stelbent, utan att äventyra arternas bevarande.

Tiden att uppdatera listorna med vilka arter som ska vara fridlysta är mycket kort. Naturvårdsverket fick 24 juli i uppdrag att lämna in förslag på artlistor senast 21 november i år, vilka sedan ska hinna remitteras, konsekvensbedömas och justeras innan planerat ikraftträdande 1 juli 2026. Risker är att besluten blir förhastade, att artskyddet blir dåligt underbyggt och att det kan få stora konsekvenser. De hotade arterna knutna till hävdade miljöer ska naturligtvis kunna vara fridlysta, eftersom de behöver ett skydd. Att istället skydda mängder av betes- och hagmarker med

områdesskydd bör inte kunna anses vara en bättre lösning. Fridlysning med möjlighet till dispens och kompensationsåtgärder säkerställer både artskydd och markutveckling.

Taija Lindfors
Kommunekolog
Planering och myndighet